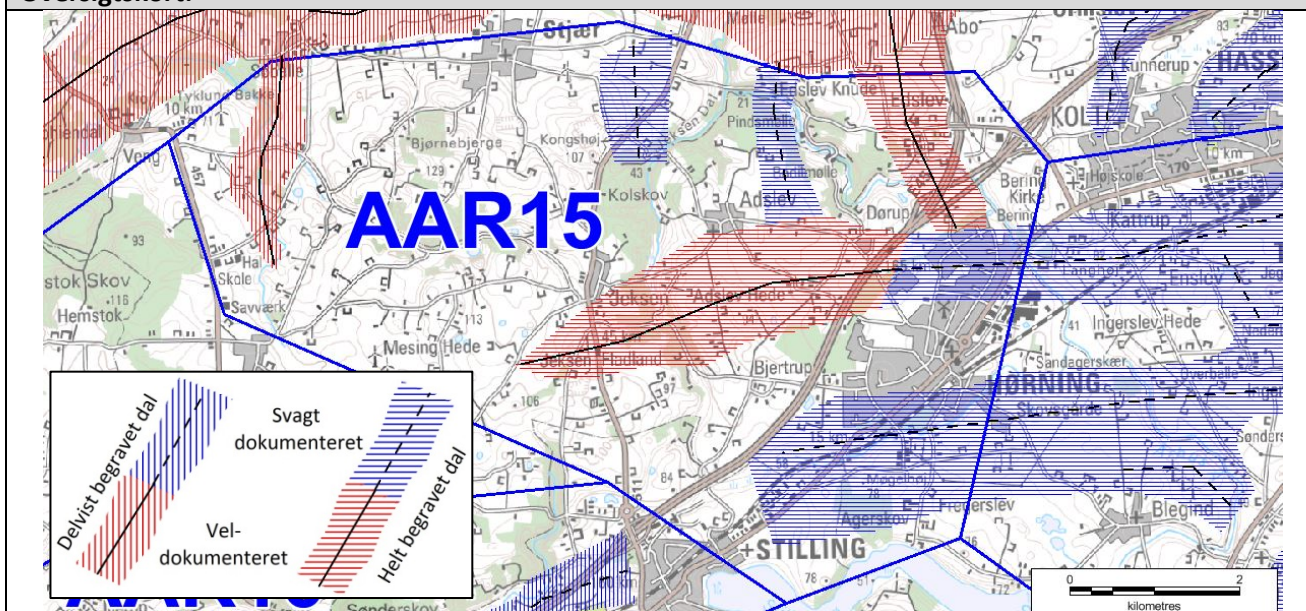
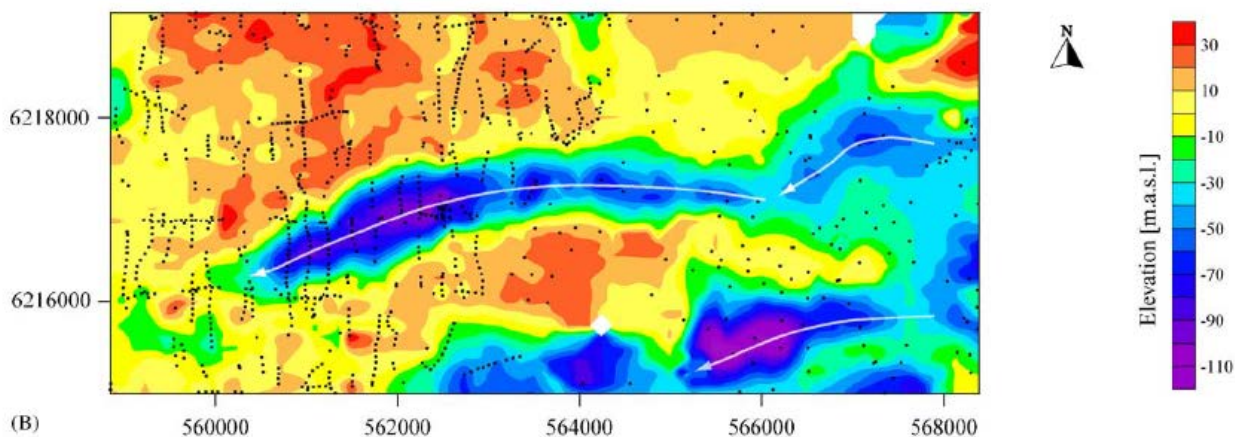

Oversigtskort:

Figur 2: Korten for den gode leder (TEM-data); dal fra Hørning til Jeksen). Fra /6/.

Geologisk beskrivelse:

SkyTEM-data i området vest for Hørning /1/, /5/ viser den vestlige fortsættelse af en af de begravede dale beskrevet i AAR3 (figur 1). Dalen er i den østlige del af SkyTEM-kortlægningen ved Hørning ca. 1,3 km bred, mens den mod vest bliver mindre (figur 2). Syd for Jeksen kan dalen ikke længere erkendes i data. Dalen er dybest omkring Adslev Hede, hvorefter den stiger jævnt op mod enden syd for Jeksen. Dalen er *helt begravet* og ses tydeligt i intervallet fra omkring kote +20 m til omkring kote -100 m. Den er eroderet ned i en god leder, som i området består af fedt tertiært ler (figur 2). Dalfyldet består udelukkende af aflejringer med høje modstande. To dybe borer er udført af Århus Amt (DGU nr. 88.1344 og 1346 /3/) er placeret centralt i dalen ved Adslev Hede, og begge borer viser en lagserie, som er domineret af grove aflejringer ned til ca. kote -84 m, hvor der anbores fed, plastisk ler. I de øverste 25-35 m af lagserien i borerne haves smeltevandsler og moræneler, men ellers består den kvartære lagserie af sand og grus. Det er uvist, hvor langt op i lagfølgen over kote 20 m dalen fortsætter.

Syd for og til dels under Hørning by er kortlagt en V-Ø orienteret dal der ligeledes ses som forlængelse af AAR3 (figur 1). Den helt begravede dal er ca. 1,5 km bred og kan følges til Stilling by i vest. Dalen er dokumenteret ved boring DGU nr. 88.1128, der beskriver bunden af dalen i kote -140 m ved et skift fra moræneler til eocæn Søvind Mergel /3/.

Nord for de Ø-V-gående dale ses to korte N-S-gående dalstykker (figur 1) svagt i TEM-data i intervallet omkring koten for den gode leder og umiddelbart herover (kote 0 til 30 m). Dalene indeholder aflejringer med høje modstande. Mellem kote 30 og 60 m ses nogle meget brede højmodstandsstrøg, og det er muligt at disse strøg udgør de øvre dele af dalene. Dalene er ½ til ¾ km brede, men indtegningen er sket på baggrund af TEM i stor dybde og dalene er derfor sandsynligvis smallere end de vil være længere oppe i lagserien. Dalenes fortsættelse mod nord og syd er usikker, idet hverken TEM-data eller boringer viser dette tydeligt.

Vest for Stjær (syd for Søballe) ses ligeledes en N-S orienteret højmodstandsstruktur /2/, /5/ med en bredde på ca. ¾ km (figur 1). Boring DGU nr. 88.196 lige syd for højmodstandsstrukturen viser en sandlagserie, hvor der i ca. kote 30 m anbores "sandsten". Denne sandsten kan muligvis være jerncementeret sand og grus i den nederste del af Vejle Fjord Formationen ("Øksenrade sandstenen" kendt fra bl.a. Middelfart /4/), hvilket betyder, at den tertiære lagserie herunder vil skifte til lerdominans. Et sådant skift ses tydeligt i TEM-sonderingerne, hvor der ses lave modstande fra koteintervallet 40-20 m og nedefter. I boring DGU nr. 88.741 ved den vestlige kant af strukturen haves tertiært glimmerler i kote 45 m. Det tertiære ler ligger ifølge TEM-sonderingerne højest i kote mod nord. En boring udført af Århus Amt placeret centralt i højmodstandsstrukturen (DGU nr. 88.1448), viser en sand- og grusdomineret lagserie ned til kote -77 m. Dette er i overensstemmelse med TEM-undersøgelsen, som viser højmodstandslag ned til ca. kote -80 m. TEM og boringer dokumenterer således, at der er tale om en begravet dal, som er nederoderet i en leret tertiær lagserie og udfyldt med primært grove – og sandsynligvis kvartære – aflejringer. Dalen er delvist begravet, da der i terrænet findes en ådal over dalen. Den begravede dal har forbindelse til den brede dal mod nord (AAR2), og i TEM-kortlægningen ses et aflangt, VSV-ØNØ orienteret højmodstandsstruktur lige nord for den korte N-S dal. En boring udført af Århus Amt i 2006 i denne højmodstandsstruktur (DGU nr. 88.1447), viser en sanddomineret lagserie helt ned til kote -104 m. Hvorvidt der er en dannelsesmæssig sammenhæng mellem denne og den N-S-gående højmodstandsstruktur kan ikke umiddelbart afgøres.

Tolkningsusikkerhed:

Den dybe Ø-V-gående dal er kategoriseret som *veldokumenteret*, da den fremstår helt entydigt i TEM-kortlægningen. De N-S-gående dale lige nord for er kategoriseret som *svagt dokumenterede*, idet kun TEM-data viser deres eksistens. Dalenes udbredelse er usikkert bestemt. Den N-S-orienterede dal vest for Stjær er *veldokumenteret*, da tilstedeværelsen bekræftes i såvel TEM som i boringer.

Referencer:

- /1/ Århus Universitet (2003)/ SkyTEM kortlægning ved Stilling-Stjær. Udført for Århus Amt.
- /2/ Watertech (2005)/ SkyTEM ved Stilling-Stjær. Tolkning af SkyTEM data, Udført for Århus Amt, oktober 2005.
- /3/ GEUS (2015)/ Jupiter-databasen (www.geus.dk)
- /4/ Larsen, G. (2002)/ Geologisk set – Fyn og Øerne. Geografforlaget.
- /5/ GEUS (2015)/ Gerda-databasen (www.geus.dk)
- /6/ Jørgensen, F. & Sandersen, P.B.E. (2006)/ Buried and open tunnel valleys in Denmark—erosion beneath multiple ice sheets. Quaternary Science Reviews 25 (2006) 1339–1363.